

Poesia
David Castillo

Les epifanies dels enllocs

Després d'haver llegit els poemes de Giovanni Nadiani (Cotignola, Ravenna, 1954) és impossible veure la ciutat com ho havies fet abans. Nadiani captura la realitat dels no-llocs que havia descrit Marc Augé i les situa en un punt intermedi gairebé angèlic: els emigrants que maten el temps a les places de la rodalia de la ciutat, els camions de tonatge que travessen les autopistes, els pàrquings de les grans superfícies, els arbres com a decoració dels espais absents. Nadiani basa la seva obra en una natura morta plena de vida. Les epifanies mostren una societat en què s'ha acabat el món del treball convencional, les noies de l'Est i les sud-americanes cuiden els vells i les restes de les fàbriques esperen la reconversió quan acabi la crisi, si és que acaba algun dia o s'installa l'eterna entre nosaltres.

Conegut per les seves actuacions poètiques amb el grup de jazz Faxtet, Nadiani és un dels poetes més valorats d'Itàlia tot i haver escrit tota la seva obra creativa en romanyès, el dialecte de l'Emília-Romanya. El seu camp d'actuació s'estén a la narrativa breu, la traducció, el teatre i l'assaig, a més de la tasca docent a la Universitat de Bolonya. Considerat el principal autor *neodialettale*, durant els últims anys la seva obra ha rebut nombrosos premis i reconeixements. La mirada diferent sobre els enllocs és profunda i sincera, la

Giovanni Nadiani en una de les seves espectaculars lectures poètiques

pietat sura per les criatures que perden el nord entre els abusos de la globalització, el domini d'un món sobre els altres i la incomunicació.

La problemàtica que Nadiani revela és escenari i essència. El mateix títol de l'antologia que acaba d'aparèixer de la mà del segell de Tenerife Baile del Sol ho diu tot: *Invel*, que en castellà l'argentina Mercedes Ariza ha traduït com *Ningún sitio*; en català ens hi podríem acostar més dient *Enlloc*. Ariza va començar a aproximar-se a la poesia de Nadiani fent-ne una interessant versió al lunfardo, la llengua dels *porteños* de Buenos Aires i Montevideo. Va ser a través del poema llarg que dona títol a un recull que es complementa amb altres poemes dels llibres més destacats de Nadiani i alguns d'inèdits. El repte de la traducció manté el ritme i la música que l'escriptor sempre ha imposat. Sense música és impossible entendre la seva lírica, en alguns moments ben a prop de la poesia fonètica, però sense grans escarafalls experimentals.

El consum i el trànsit de la ciutat comunitària a l'individualisme ferotge són constants en els poemes de l'antologia. Ariza explica al pròleg que el protagonista ha perdut el rumb per la seva posició de peça ofegada als llimbs d'enlloc i acaba esdevenint un desterrat a la seva mateixa pàtria: "Com la seva llengua agonitzant, vagareja com un nòmada malalt terminal entre camps enverinats i fibres òptiques soterrades".*

Ningún sitio (Invel)

Giovanni Nadiani
Traducció: Mercedes Ariza
Ediciones Baile del Sol
Tenerife, 2010
Preu: 10 euros
Pàgines: 100

Novel·la **Marta Monedero**

Tres dies de camí

Joseph Boyden
Traducció: Josefina Caball
Columna
Barcelona, 2010
Preu: 21 euros
Pàgines: 449

El món perdut dels indis canadencs

Si durant tres dècades, la gran obra sobre la presència canadenc a la Primera Guerra Mundial ha estat *The Wars*, de Timothy Findley, amb la primera novel·la de Joseph Boyden (Ontario, 1966) li ha sorgit una competència estimulante. *Tres dies de camí* és un relat sobre el coratge, les arrels, la violència, la solitud i l'amor, que també recrea, amb càlida nostàlgia, el món perdut dels indis del Canadà a principis del segle passat.

Tres dies de camí corre riu avall empès per la poderosa presència de l'última remeiera cree, una dona ferma que guia una canoa on transporta el seu nebot malferit. El noi ha tornat de la guerra fet un nyap, sense una cama, sord i addicte a la morfina.

Però a més dels danys físics, ha perdut el seu amic de l'ànima, un altre indi amb qui s'havia allistat i amb qui s'havia convertit en franc tirador d'elit.

Un viatge físic i màgic

En els escenaris salvatges dels boscos de Mushkegowuk, la xaman recorda un passat dur i solitari en un viatge físic i màgic mentre el nebot es debat entre el dolor i els malsons sobre la barbàrie. "Tots lluitem en dos fronts, un enfrontant-nos a l'enemic i, l'altre, enfrontant-nos a què li fem a l'enemic", al·lega delirant.

Pels indis, la Terra, el Sol i la Lluna són rodons com la vida, un tot circular. Aquesta és l'estructura de la narració, explicada a través de

les veus alternades de la tia i el nebot en escenaris tan contraposats com els grans espais naturals del Canadà o els sanguinaris camps de batalla de Flandes i França.

Coneixedor del llegat dels 3.500 aborígens que van combatre a la Gran Guerra, l'autor canadenc, d'arrels índies, escoceses i irlandeses (al més pur estil americà) s'ha inspirat en la biografia del llegendari franc tirador Francis Pegahmagabow i beu també de la seva herència familiar. L'estiu del 1945, el rei Jordi VI convidava el pare de Boyden al Palau de Buckingham per distingir-lo com l'oficial mèdic amb la més alta condecoració de l'Imperi Britànic durant la Segona Guerra Mundial. Boyden afina

en l'anàlisi de les seqüeles del conflicte i, alhora, en el retrat dels nadius de la badia de James que van resistir-se a l'assimilació pagant l'alt preu de portar una vida erràtica, sempre assetjats per la Policia Muntada.

Tres dies de camí té una capacitat extraordinària per submergir-nos en les estampes i sons del camp de batalla, però també en els majestuosos paisatges del Canadà. Les descripcions dels verds del bosc o el blanc de la neu flueixen en aquesta història vital i intensa, una faula corprenedora que entronca amb la gran tradició nord-americana de Melville i London, la de l'èpica dels espais oberts i la resistència humana per escometre les ferides de la vida i de la guerra.*